

Crna Gora
VLADA CRNE GORE
MINISTARSTVO ZDRAVLJA

DECENIJA
OBNOVE
NEZAVISNOSTI
HILJADU GODINA
DRŽAVNOSTI
2016

Da je vječna Crna Gora

Broj: 404-144/2015
Podgorica, 12.09. 2016. godine

VLADA CRNE GORE

- Komisija za ekonomsku politiku i finansijski sistem

PODGORICA

Predmet: Zahtjev za odobrenje sredstava iz tekuće budžetske rezerve u iznosu od 35.000,00€ za projekat „HLA tipizacija i HLA laboratorija u Crnoj Gori“.

Ministarstvo zdravlja, Ministarstvo nauke i Klinički centar Crne Gore su dana 05.10.2015. godine, potpisali Ugovor o realizaciji projekta istraživanja i razvoja „HLA tipizacija i HLA laboratorija u Crnoj Gori“, koji se finansira u okviru projekta „Visoko obrazovanje i istraživanje za inovacije i konkurentnost“. Pomenutim ugovorom su definisane obaveze i odgovornosti potpisnika.

HLA tipizaciju u Crnoj Gori trenutno nije moguće izvesti zbog nepostojanja obezbijeđenog prostora i adekvatne laboratorijske opreme kao i medicinskog kadra obučenog za njeno izvođenje. HLA tipizacija trenutno predstavlja neophodnost u daljem razvoju transplantacionog programa u Crnoj Gori.

Ovaj projekat ima za cilj uspostavljanje resursa i kapaciteta u zdravstvenom sistemu Crne Gore za izvođenje HLA tipizacije i ostalih imunoloških testova neophodnih za transplantacioni program generalno, kao i za populacionu HLA tipizaciju uopšteno. Da bi se formirale adekvatne liste čekanja pacijenata kojima je neophodna transplantacija organa kao vid liječenja neophodno ih je HLA tipizirati, kako bi od momenta kada se pojavi kadaverični donor organa tačno mogli da se izaberu oni pacijenti koji se imunološki podudaraju sa tim donatorom i koji mogu dobiti neophodni organ. Bez adekvatne HLA tipizacije nije moguće formirati kompletne liste čekanje pacijenata i nije moguće odrediti koji pacijenti mogu da dobiju organ.

U Crnoj Gori ima 11 dijaliznih centara u kojima ima veliki broj pacijenata kojima je neophodna transplantacija bubrega, a nemaju živog srodnog donora. Od svih ovih pacijenata potrebno je napraviti adekvatne liste čekanje onih koji su pogodni za liječenje metodom transplantacije bubrega od kadaveričnog donora. Bez HLA tipizacije i imunoloških pretraga

ova lista se ne može formirati i voditi na adekvatan način. Osim početne HLA tipizacije svaka tri mjeseca se mora raditi imunološki skrining radi određivanja eventualne pojave antitijela u krvi koja bi mogla kompromitovati transplantaciju s imunološkog aspekta. Ukoliko bi se transplantacija organa radila bez HLA tipizacije i imunoloških testova dolazilo bi do komplikacija u smislu perakutnog odbacivanja transplantiranog organa i komplikacija koje ono povlači za sobom. Ispitivanje i dokazivanje imunološke kompatibilnosti je nužni preduslov za izvođenje transplantacije. Slanje uzoraka u druge zdravstvene centre u okruženju, organizacija slanja uzoraka, izvođenje imunoloških pretraga zahtijeva puno vremena zbog čega može doći do gubitka dragocjenih organa. Sa druge strane zahtijeva puno finansijskih sredstava što dodatno opterećuje zdravstveni sistem.

Obezbjedenje laboratorije za HLA tipizaciju ne bi služilo samo za pripremu i odabir pacijenta kojima je neophodna transplantacija organa, već bi služila i u dijagnostičke svrhe. U Crnoj Gori trenutno živi oko 100 pacijenta sa transplantiranim bubregom. Ova laboratorija služila bi i za praćenje i adekvatno liječenje ovih pacijenata. Pacijentima sa transplantiranim bubregom potrebno je redovno i stalno imunološko praćenje u smislu pojave donor specifičnih antitijela. U slučaju postepenog gubitka funkcije presađenog grafta kod ovih pacijenata potrebno je određivati imunološku reaktivnost seruma recipijenta prema donoru preko CML i ADCML testova. Njima se direktno dijagnostifikuje akutno odbacivanje organa, što daje na vremenu da se sprovede adekvatna terapija i organ što duže sačuva. Dakle, ovakva laboratorijska dijagnostika imala bi i svakodnevnu kliničku upotrebu i značaj.

Postoje stanja i bolesti u drugim oblastima medicine poput reumatologije i hematologije u kojima je dijagnostika bez HLA tipizacije nemoguća i bez koje se pacijenti nadalje ne mogu adekvatno liječiti i pratiti. Uvođenje HLA laboratorije imalo bi značaj i za populacionu HLA tipizaciju, dijagnostiku drugih oboljenja, mimo pripreme i odabira pacijenta za transplantaciju. Tipizacijom bi se mogle pratiti i bolesti koje se endemski javljaju u Crnoj Gori. Takve bolesti mogle bi se zahvaljujući HLA tipizaciji i imunološkim pretragama pratiti i sa kliničkog i sa naučnog stanovišta. Naučnim praćenjem ovakvih bolesti moglo bi se doći do veoma značajnih zaključaka o uzroku, pojavi i kretanju takvih bolesti u Crnoj Gori, što bi značajno uticalo i na njihovo stavljanje pod kontrolu i monitoring.

Projekat traje tri godine. Podrazumijeva obezbjedenje adekvatnog prostora, nabavku opreme i opremanje laboratorije za izvođenje HLA tipizacije kao i njenu primjenu, edukaciju kadra i osoblja koje će nastaviti da izvodi HLA tipizaciju i ostale imunološke pretrage kod pacijenata u pripremi za transplantaciju, kod onih koji su već transplantirani, u dijagnostici specifičnih oboljenja u hematologiji i reumatologiji i praćenje endemskih bolesti u Crnoj Gori. Time bi se obezbijedila oprema i kadar za dalje samostalno izvođenje ove dijagnostike.

Značaj projekta je višestruk. S jedne strane je njegova svakodnevna klinička i praktična primjena u svakodnevnom radu, a sa druge strane je naučno istraživački aspekt projekta. Njime bi se dobili rezultati u praćenju i kretanju raznih bolesti u Crnoj Gori kojima bi se mogle držati pod boljom kontrolom i dobili bi se veoma značajni naučno istraživački rezultati iz oblasti bazične i kliničke medicine što bi Crnu Goru i njene medicinske institucije uvelo ne samo u sistem Eurotransplanta već i u red ozbiljnih naučno istraživačkih centara koji bi dao doprinos sveukupnom razvoju medicinske nauke.

Iz projekta bi proistekao veliki broj naučnih radova koji bi se odnosio na ispitivanu populaciju, a otvorile bi se mogućnosti i za dalje zajedničke projekte, ispitivanja i naučno istraživačke radove. U smislu konkurentnosti i afirmacije Crne Gore na tržištu oprema i rad ovakve laboratorije podrazumijevao bi i dostizanje standarada kvaliteta u dijagnostici čime bi takva laboratorija mogla postati referentni centar u regionu i za okolne regije gdje se još uvijek ovakava dijagnostika ne sprovodi, a neophodna je, čime bi se i finansijski aspekt projekta isplatio u dugoročnom periodu, a sistem pokazao konkurentnost i održivost.

Ministarstvo zdravlja je u obavezi da za realizaciju Projekta obezbijedi sredstva u ukupnom iznosu od 150.000,00€ koja se uplaćuju u ratama na račun Projekta. Kako Ministarstvo zdravlja, u ovom trenutku, nije u mogućnosti da realizuje ovu obavezu, a imajući u vidu značaj Projekta, Ministarstvo zdravlja je predložilo Ministarstvu finansija da u ovu svrhu odobre sredstva iz tekuće budžetske rezerve u iznosu od 35.000,00€ na program Razvoj, ekonomska održivost i poboljšanje kvaliteta zdravstvene zaštite (programski kod 3451) na stavku 414-7 Konsultantske usluge, projekti i studije.

Navedeni iznos sredstava značajno bi doprinio razvoju i realizaciji Projekta i na taj način bi bilo moguće pratiti dinamiku ugovorenih obaveza.

Na osnovu svega navedenog, Ministarstvo zdravlja predlaže sljedeće:

ZAKLJUČKE

1. Vlada Crne Gore je na sjednici od _____ 2016.godine razmotrila i dala saglasnost na zahtjev Ministarstva zdravlja za odobrenje sredstava
2. Zadužuje se Ministarstvo finansija da odobri sredstva iz tekuće budžetske rezerve u iznosu od 35.000,00€ na program Razvoj, ekonomska održivost i poboljšanje kvaliteta zdravstvene zaštite (programski kod 3451) na stavku 414-7 Konsultantske usluge, projekti i studije.